

**รายงานผลการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม
ของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
การประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่
ระดับประเทศ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘**

กรมส่งเสริมการเกษตรได้เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานในการประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับประเทศ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้องประชุมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

ข้อมูลผลการเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน	
ประเด็นหรือเรื่องในการมีส่วนร่วม	เพื่อเป็นการขับเคลื่อนและเชื่อมโยงการดำเนินงานของคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ระดับประเทศครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ ประกอบด้วยประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ ๑. ความก้าวหน้าโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านปศุสัตว์สำหรับ ศพก. ภายใต้โครงการธนาคาร โค-กระบือ เพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ ๒. ความก้าวหน้าปัญหาและอุปสรรคโครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด ๓. ความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาเกษตรแบบแปลงใหญ่ ๔. การบริหารจัดการน้ำของกรมชลประทานในเขตภาคใต้ตอนล่าง ๕. สถานการณ์ชาวนาไทย ๖. การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของ ศพก. และแปลงใหญ่ ๗. แนวทางการช่วยเหลือกลุ่มแปลงใหญ่ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณโครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด ๘. แนวทางและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการหนี้ค้างชำระตามโครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาเกษตรแบบแปลงใหญ่ ๙. การชำระหนี้โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ล้านละร้อย) ๑๐. การส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ให้นำเศษวัสดุพืชที่เหลือใช้มาทำปุ๋ยหมักเพื่อลดต้นทุนในการผลิตและทำอาหารสัตว์ลด PM ๒.๕ ๑๑. ทหารเรือแนวทางการแก้ไขโรคใบร่วงในยางพารา ๑๒. ทหารเรือแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการขอรับรองมาตรฐานต่างๆ ของเกษตรกร ๑๓. มาตรการการควบคุมสารปนเปื้อนในทุเรียนผลสดส่งออกในตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน

สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม	ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ดังนี้ ๑. คณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับประเทศ จำนวน ๗ คน ๒. ที่ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับประเทศ จำนวน ๒ คน ๓. คณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ ระดับประเทศ ๙ คน ๔. ที่ปรึกษาคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ ระดับประเทศ จำนวน ๓ คน ๕. ผู้บริหารและบุคลากรที่สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๖๗ คน ๖. ผู้แทนจากหน่วยงานภาคี ที่เข้าร่วมการประชุมผ่าน ระบบ Zoom Meeting จำนวน ๓๔ คน ๗. ผู้แทนจากหน่วยงานภาคี ที่เข้าร่วมการประชุม จำนวน ๓ คน ได้ร่วมกันประชุมเพื่อให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ
ผลจากการมีส่วนร่วม	ผลจากการมีส่วนร่วม ดังนี้ ๑. เกิดการเชื่อมโยงการดำเนินงานของคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ อย่างเป็นรูปธรรม ๒. ศพก. เป็นแหล่งองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรแปลงใหญ่ ตลอดจนเป็นที่ปมเพาะเกษตรกรที่จะเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ ๓. เกษตรกรผลิตสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเพิ่มผลผลิตลดต้นทุนการผลิต และพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด ตลอดจนมี การบริหารจัดการด้านการตลาดและบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๔. เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูล และความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การเกษตรในปัจจุบัน ปัญหาที่พบ และแนวทางการแก้ไข ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาแนวทางและมาตรการที่เหมาะสมยิ่งขึ้นทั้ง ศพก. และแปลงใหญ่

การนำผลจากการมีส่วนร่วม ไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน	ที่ประชุมได้มีประเด็นหารือเพิ่มเติมเพื่อนำผลการประชุมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน ดังนี้ ๑. นายสมเกียรติ ทองพันธ์ ประธานเครือข่ายแปลงใหญ่ระดับประเทศ หารือเรื่องวิกฤตสถานการณ์ชาวนาไทย ข้าวมีราคาขายตกต่ำ ๖,๐๐๐ -๗,๐๐๐ บาท/ตัน ซึ่งประเทศไทยในปัจจุบันกำลังประสบปัญหาอย่างหนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องต้นทุนการผลิตข้าวสูง แต่สำหรับประเทศใกล้เคียงต้นทุนการผลิตข้าวต่ำกว่าไทย ทำให้ราคาข้าวที่ส่งออกต่ำกว่าประเทศไทยเนื่องจากการใช้ปุ๋ยเคมีในการปลูกข้าวในปริมาณที่น้อย แต่เกษตรกรไทยผู้ปลูกข้าวมีการใช้ปุ๋ยเคมีค่อนข้างสูง ดังนั้นในอนาคตอันใกล้กลุ่มแปลงใหญ่จึงเล็งเห็นว่า ควรมีการรณรงค์เกษตรกรให้มีการถอยกลับต่อข้าว ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง หรือการผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ดเพื่อการใช้งานที่สะดวกและรวดเร็ว ๒. นายสมเกียรติ ทองพันธ์ ประธานเครือข่ายแปลงใหญ่ระดับประเทศ หารือคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.และแปลงใหญ่ เรื่องการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรัง ขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรังประจำปี ๒๕๖๘ เนื่องจากเกษตรกรผู้ปลูกข้าว จังหวัดพัทลุง จังหวัดสงขลา และจังหวัดนครศรีธรรมราช จะปลูกข้าวนาปรังในช่วงเดือนพ.ค. – มิ.ย. จึงขอให้พิจารณาระยะเวลาในการขึ้นทะเบียนที่เดิมกำหนดวันสิ้นสุดของการปลูกข้าวนาปรัง วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๘ ให้สอดคล้องกับห้วงเวลาการปลูกข้าวของเกษตรกรทั้ง ๓ จังหวัด เพื่อให้ได้รับสิทธิ์ดังกล่าว จึงนำเสนอเพื่อทราบและพิจารณาช่วงเวลาในการขึ้นทะเบียนเพื่อสิทธิและประโยชน์ของเกษตรกรดังกล่าว ๓. นายวิศรุต ต้อยศักดิ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการมีส่วนร่วมของภาคีและเครือข่าย หารือเรื่องแนวทางการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสืบเนื่องจากการอบรมพัฒนาศักยภาพประธาน ศพก. ทั้ง ๗๗ จังหวัด ที่เป็นการถ่ายทอดความรู้ และข้อมูลเกี่ยวกับการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีนำมาปรับใช้ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยกองวิจัยและพัฒนาส่งเสริมการเกษตร จะดำเนินการสำรวจข้อมูล ศพก. ทั้ง ๘๘๒ ศูนย์ ในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอะไรบ้าง และมีความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างไร มีการนำองค์ความรู้ เทคโนโลยีนวัตกรรมและภูมิปัญญา มาปรับใช้ในการรับมือการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เพื่อที่จะให้เป็นแปลงต้นแบบให้ทางสมาชิกของ ศพก. และแปลงใหญ่ได้เข้าไปศึกษา พร้อมทั้งพิจารณาการส่งเสริมการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม และอุปกรณ์ต่างๆ มาปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศต่อไป ๔. จากการดำเนินโครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาเกษตรแปลงใหญ่พบว่าแปลงใหญ่บางส่วนประสบปัญหาการผลิตจากสภาวะทางเศรษฐกิจที่ผันผวน ทำให้กลุ่มแปลงใหญ่บางกลุ่มเกิดปัญหาไม่สามารถชำระหนี้
--	--

ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด ในเบื้องต้น ธกส. ได้เข้าไปช่วยเหลือตามมาตรการต่างๆ โดยฝ่ายกิจการนโยบายรัฐได้มีประสานงานเพื่อให้ความช่วยเหลือไปบ้างแล้วบางส่วน เช่น การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ขยายระยะเวลาในการชำระหนี้ แต่ปัจจุบันมีกลุ่มแปลงใหญ่ประมาณ ๒๐ กลุ่มที่ประสบปัญหาขาดสภาพคล่องอย่างหนักทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ซึ่งใน ๒๐ กลุ่มจะมีปัญหาที่แตกต่างกันตามศักยภาพของกลุ่ม เพื่อเป็นการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนของกลุ่มแปลงใหญ่และเกษตรกรซึ่งเป็นสมาชิกในกลุ่ม จึงขอหารือแนวทางในการดำเนินงานการแก้ไขภาวะหนี้ค้างชำระของกลุ่มแปลงใหญ่ที่มีปัญหา โดยให้เจ้าหน้าที่ ธกส. จากสำนักงานใหญ่ลงพื้นที่ เพื่อช่วยดูแลเป็นกลุ่ม และขอความร่วมมือกับกลุ่มแปลงใหญ่ในกรณีที่สำนักงานใหญ่และเจ้าหน้าที่ ธกส. ในพื้นที่ ขอให้คณะกรรมการแปลงใหญ่เข้าร่วมด้วยเพื่อรับทราบปัญหาดังกล่าวร่วมกัน เพื่อพัฒนากลุ่มแปลงใหญ่ในการช่วยเหลือเรื่องการชำระหนี้ต่อไป

๕. นายสมเกียรติ ทองพันธ์ ประธานเครือข่ายแปลงใหญ่ ระดับประเทศ ขอความร่วมมือคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ระดับประเทศหารือในการเป็นเกษตรกรต้นแบบการนำเศษวัสดุพืชที่เหลือใช้มาทำให้เกิดประโยชน์ ให้พี่น้องเกษตรกรได้เห็น เพื่อขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลในการห้ามเผาพื้นที่การเกษตร โดยมีแนวคิดในการฟื้นฟูดินให้กลับคืนสู่สภาพความอุดมสมบูรณ์เร็วที่สุด โดยให้คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่เป็นกลุ่มนำร่อง ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องโดยมติที่ประชุมขอให้หน่วยงานภาครัฐพิจารณาโครงการ ดังนี้

- กรมพัฒนาที่ดินให้องค์ความรู้ในเรื่องของการทำปุ๋ยอินทรีย์
- กรมปศุสัตว์ให้องค์ความรู้ในเรื่องของการใช้ประโยชน์จากเศษฟางข้าวในการทำเป็นอาหารเลี้ยงสัตว์

มติในที่ประชุมให้คณะกรรมการศพก. และแปลงใหญ่ พิจารณาคัดเลือกจังหวัดที่จะเป็นต้นแบบในการดำเนินกิจกรรม โดยมอบหมายให้ผู้แทนคณะกรรมการไปดำเนินการคัดเลือกตัวแทนของแต่ละเขตพื้นที่ และรายงานผลในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวในการประชุม ศพก. และแปลงใหญ่ระดับประเทศครั้งต่อไป

๖. นายสุเชษ ทองมาก ประธานสัมพันธ์เครือข่ายแปลงใหญ่ ระดับประเทศหารือกรมวิชาการเกษตรเรื่องมาตรการควบคุมสารปนเปื้อนสาร BY๒ ในทุเรียนผลสดส่งออกในตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน ดังนี้

- ให้กรมวิชาการเกษตรจัดทำเป็นเอกสารคู่มือและคำแนะนำเกี่ยวกับการบังคับสารเคมีในการปลูกทุเรียนให้ชัดเจน
- ให้กรมวิชาการเกษตรทำการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยและปฏิบัติ ตามระเบียบของกรมวิชาการเกษตรอย่างเคร่งครัด

จากประเด็นดังกล่าวทางกรมวิชาการเกษตรชี้แจงเพื่อความเข้าใจดังนี้

- สาร BY๒ เป็นสารเคมีทางอุตสาหกรรมไม่ใช่สารเคมีซึ่งเป็น

ปัจจัยในการปลูกทุเรียน

- ในประเด็นการสร้างการรับรู้ สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร ได้จัดทำเอกสารคู่มือการจัดการทุเรียนเพื่อการส่งออก ตลอดห่วงโซ่อุปทานแล้ว หลังจากนั้นกรมวิชาการเกษตรจะประสานกับเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบงานดังกล่าวเพื่อนำส่งหนังสือต่อไป

- สำหรับเกษตรกรที่ยังไม่ได้เข้าสู่ระบบ GAP จะต้องเข้าระบบ GAP ก่อนถึงจะสามารถส่งผลผลิตไปจำหน่ายที่ตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีนได้

- สำหรับสวนทุเรียนและล้งที่จะทำการส่งสินค้าไปยังจีนจะต้องได้รับการรับรองขึ้นทะเบียนจากกรมวิชาการเกษตรและได้รับการขึ้นทะเบียนจาก GACC จากประเทศจีน

- ทางกรมวิชาการขอเน้นย้ำให้เกษตรกรซื้อสินค้าหรือปัจจัยทางการผลิตสินค้าเกษตรจากร้านที่มีสัญลักษณ์ Q-Shop

ขอความร่วมมือให้คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกษตรกรรับรู้และรับทราบต่อไปเพื่อผลประโยชน์ของเกษตรกรเอง

๗. นายสุเชษ ทองมาก ประชาสัมพันธ์เครือข่ายแปลงใหญ่ ระดับประเทศ ขอหารือเกี่ยวกับการบังคับใช้มาตรการในการผลิตสินค้าเกษตร ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด ทางกรมวิชาการเกษตร มีมาตรการบังคับใช้อย่างไร

กรมวิชาการเกษตรได้มีการชี้แจงดังนี้ ในกรณีที่เกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP ต้องผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำตามมาตรฐานที่กำหนดจากเจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร สำหรับเกษตรกรที่ยังไม่มีแรงจูงใจหรือให้ความสำคัญในการผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพสินค้าเกษตร ทางกรมวิชาการเกษตรต้องขอความร่วมมือทางกรมส่งเสริมการเกษตรที่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพื้นที่และมีความใกล้ชิดกับเกษตรกร ในการเข้าไปสร้างการรับรู้ และกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพ เนื่องจากหากไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดทางกรมวิชาการเกษตรก็ไม่สามารถให้การรับรองมาตรฐานได้

๘. นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นปัญหาเรื่องสาร BY๒ ดังนี้ กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากและเน้นย้ำกับเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับประเทศ ในการสื่อสารให้เกษตรกรได้รับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับที่มาของสาร BY๒ ว่าไม่ใช่ปัจจัยการผลิต และในกรณีของสารเคมีหรือปุ๋ยเคมีที่กรมส่งเสริมการเกษตรแนะนำให้เกษตรกรนำมาใช้ในปัจจุบันก็ต้องเป็นสารเคมีหรือปุ๋ยเคมีที่ได้รับการรับรองจากกรมวิชาการเกษตร ในส่วนของเกษตรกรบาง

	รายที่ยังไม่เข้าใจ กรมส่งเสริมการเกษตรมอบหมายให้ สสจ. ทำการสื่อสารกับเกษตรกรให้เข้าใจประเด็นดังกล่าว และให้ สสจ. วางแผนการดำเนินการสื่อสารถึงกระบวนการผลิตทุเรียน เพื่อให้ผู้ประกอบการ ผู้บริโภคเกิดความมั่นใจต่อไป พร้อมทั้งจัดทำเอกสารข้อมูลเพื่อสื่อสารให้เกษตรกรเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ๙. นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรชี้แจงในเรื่องการจัดระเบียบสวนไม้ผล กรมส่งเสริมการเกษตรเน้นย้ำเกษตรกรให้ตระหนักในเรื่องของ GAP โดยทางกรมส่งเสริมการเกษตรจะทำหน้าที่เป็นผู้จัดเตรียมการพื้นที่ในการตรวจรับรอง GAP กรมวิชาการเกษตรจะทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และออกไปรับรองมาตรฐานให้เกษตรกร ขอให้คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับประเทศ ทำการสื่อสารให้เกษตรกรในพื้นที่ได้เข้าใจในการจัดทำมาตรฐาน โดยกรมส่งเสริมการเกษตรจะให้ สสจ. จัดทำเอกสารที่เป็นข้อความสื่อสารที่เข้าใจง่ายให้เกษตรกร เพราะถ้าในปัจจุบันเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนไม่เข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐาน จะส่งผลให้การจัดการและการควบคุมเป็นไปได้ยากในด้านของคุณภาพผลผลิต ขอให้ทางคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับประเทศ เน้นย้ำกับเกษตรกร สื่อสารเรื่องสาร BY๒ ให้เกษตรกรได้รับรู้และเข้าใจ ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของกรมส่งเสริมการเกษตรและกรมวิชาการเกษตร
--	---

ภาพกิจกรรม การเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม
ของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

